

Arbetsuppgift lärare

Namn	"Yrken och studier – idag och i backspeglarna"
Årskurs	
Ämne/Kurs	Historia (möjlig samverkan med SYV)
Moment	Ex Industrialismen, Sverige på 1800- och 1900-talet, tema utbildning genom tiderna alt. yrken och arbete genom tiderna
Mål	Skolan ska i sin undervisning i historia eftersträva att eleven: - Utvecklar förmåga att urskilja historiska strukturer, utvecklingslinjer och förändringsprocesser. - Förvärvar ett historiskt medvetande, som underlättar tolkningen av händelser och skeenden i nutiden och skapar en beredskap inför framtiden.
Syfte	Att eleven får kunskaper om hur det svenska samhället förändrats under de senaste hundra åren. Att eleven får ett historiskt perspektiv på det här med yrken och studier Att eleven inser att varje samhälle i varje tid har förväntningar på dem som lever där och att de förväntningarna ofta styr människornas val i livet Att eleven får respekt för våra demokratiska värden som jämställdhet och rätten till utbildning
Tidsåtgång	Cirka 10 lektioner

Elevuppgift

Godkänd –

"Eleven ska kunna identifiera och reflektera kring några olika historiska händelser och skeenden med betydelse för vår egen tid."

"Eleven ska ha insikt i hur stora samhälleliga omvälvningar förändrat människors livsvillkor". (mål för godkänt i historia)

Uppgift 1:

Samla information

om yrken, studier och levnadsvillkor i Sverige vid tre olika tidsperioder (se nedan för tidsperioder och frågor). Sammanställ informationen i en tabell/ett schema så att du får överblick och har lätt att göra jämförelser. Om du behöver hjälp med att göra stommen till tabellen/schemat så prata med din lärare.

Tidsperioder: 1800-talets början, 1950-talet och 2000-talet d v s i nutid.

Frågor: (Alla frågor besvaras på alla tidsperioder!)

1. Var bor/bodde de flesta i Sverige, på landsbygden eller i tätorter? Ange även den procentuella fördelningen dem emellan.
2. Hur och av vem produceras/producerades varorna och tjänsterna som människorna behöver/behövde i sitt vardagliga liv?
3. Hur många procent av befolkningen i Sverige arbetar/arbetade inom jordbruk, industri, respektive servicenäringar?
4. Ge exempel på några yrken som många människor har/hade då.
5. Vad avgör/avgjorde vilket yrke man har/hade som vuxen? Kan/kunde alla i samhället fritt välja yrke? Vilken betydelse har/hade social bakgrund eller kön? Motivera.
6. Hur ser/såg utbildningen ut?
  - a) Finns/fanns det grundskola för "alla"? Hur länge går/gick barnen i skolan? Vad läste man för ämnen?
  - b) Vem och hur stor del av ungdomarna studerar/studerade vidare på gymnasiet och på universitet och högskola?

Visa för din lärare att du är klar med den första uppgiften och jämför med facit så att du fått med all viktig information.

Uppgift 2:

Jämför och förklara:

1. Jämför de olika tidsperioderna med varandra. Vilken utveckling har skett från 1800-talet fram till idag? Gör en lista över alla förändringar som du kan hitta i din tabell.
2. Läs i din historiebok om hur livsvillkoren såg ut för människor vid 1800-talets början, på 1950-talet och tänk efter hur det är idag. Din lärare visar vilka sidor du ska läsa.

3. Beskriv hur och förklara varför utbildning, yrkesval, produktion och livsvillkor förändrats. Ledtråd: Vilka stora omvälvningar av samhället har ägt rum under de senaste tvåhundra åren?
4. Nu är det dags att gå igenom uppgift 2 i helklass. Ni elever redogör för era svar och läraren berättar mer om de perioder klassen studerat. Om du antecknar det läraren berättar har du nytta av det när du gör nästa uppgift.
5. Skriv rent uppgift 3 och lämna in den för bedömning.

Uppgift 3:

Arbeta med YRMiS

För anteckningar i din skrivbok.

1. Leta reda på och se filmen om ett yrke som är nytt d v s inte funnits mer än ett par decennier. Förklara varför yrket uppstått nu och inte fanns förr.
2. Leta reda på och se filmen om ett yrke som funnits länge (d v s åtminstone i tvåhundra år) **och** som dessutom är sig likt. Förklara varför inte yrket försvunnit eller förändrats.
3. Leta reda på och se filmen om ett yrke som funnits länge och som förändrats mycket. Förklara varför yrket förändrats så mycket.
4. Välj ut och se en film där både personen och yrket är ett bra exempel för 2000-talet. Skriv om hur personen utbildat sig och varför han/hon valt sitt yrke. Beskriv även arbetsuppgifter och arbetsmiljö. Förklara varför den person du valt är "så 2000-tal".
5. Bilda grupper om tre till fyra personer och redovisa era resultat för varandra.
6. Arbeta tillsammans och hitta på en berättelse om en person och yrke som är "så 1800-tal". Utgå från era exempel om 2000-talet. Jämför texten om 1800-talet med dem om 2000-talet. Vad finns det för likheter och olikheter mellan nu och då?
7. Redovisa uppgift 6 för varandra i klassen.

Uppgift 4:

Du närmar dig nu slutet av grundskoletiden och snart ska du gå vidare i livet. Skriv ned några tankar om vad som komma ska. Ha med nedanstående punkter i texten.

1. Vad har du lärt dig i skolan hittills och vilken nytta kommer du av de kunskaper du fått?
2. Ska du läsa vidare på gymnasiet? Vad ska du gå för utbildning där? Vad gör att det är just den utbildningen som du funderar på att gå?
3. "Vad ska du bli när du blir stor"? Varför är just det/dessa yrken något för dig?
4. Vad behöver du göra för att bli det du vill? Behöver du söka högre utbildning? Om det finns jobb inom yrket kan du i så fall bli det du önskar?

Tänk dig nu att du levde vid 1800-talets början eller på 1950-talet och titta på det du nyss skrev om dig själv i dag och i framtiden. Skriv om texten så att den passar till de samhällsförhållanden som rådde vid tidsperioden du valt. Avsluta med att motivera de ändringar som du gjort i texten och reflektera över hur händelser i historien och nutida förhållanden påverkar dig och dina möjligheter idag och i framtiden.

Skriv rent dina anteckningar och lämna in dem till läraren för bedömning.

Uppgift 5:

Slutsatser och reflektioner

Ha en sammanfattande lektion tillsammans och dra ihop alla trådar. Den här lektionen ska vara planerad av läraren men genomförs i dialog med eleverna i klassen. Utgå från kunskapsmålen och sammanfatta vad ni lärt er under arbetet med avsnittet.